

Pràctica 1

M2.951 – Tipologia i cicle de vida de les dades

Alumne: Miquel Ribó i Pal

1. Títol del data set

Oferta formativa de graus de la Universitat Politècnica de Catalunya.

2. Subtítol del data set

Oferta formativa de graus de la Universitat Politècnica de Catalunya, amb informació complementària (lloc web del grau i càrrega lectiva total).

Si el lloc web del grau dóna informació en format html del pla d'estudis del grau, es consigna, per a cada assignatura, a més a més de les dades anteriors, el nom, semestre, tipus i càrrega lectiva de l'assignatura. Si existeixen, es dóna també l'enllaç al document de descripció de l'assignatura i la menció a què pertany.

3. Imatge

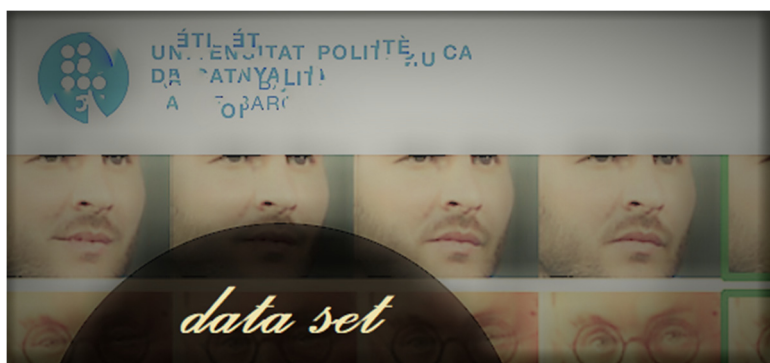

Fig. 1. Imatge per al data set. [Font: Fragment modificat d'una captura de pantalla de <https://www.upc.edu/ca> realitzada el 27-10-2018]

4. Context

El conjunt de dades conté informació acadèmica sobre els graus que ha ofert durant el curs 2018-2019 la Universitat Politècnica de Catalunya.

La informació continguda al data set no és de gaire interès per a potencials alumnes que estiguin interessats en cursar un grau a la UPC. Aquesta informació pot ser més aviat útil per a membres de la comunitat universitària que vulguin treure conclusions sobre l'estructura de l'oferta formativa de graus d'una universitat de caire tècnic de cara a comparar-la amb la pròpia, reformar plans d'estudis, o proposar-ne de nous.

5. Contingut

Les dades recollides tenen una estructura d'agregat, que s'adiria més bé a un format json que no pas csv. Aquest fet ocasiona que hi hagi força redundància a alguns camps de les dades recollides.

Totes les dades s'han desat com a cadenes alfanumèriques delimitades per cometes dobles ("). Les dades no disponibles s'han desat com cadenes buides ("").

Els camps del data set són:

- **Nom grau.** Nom del grau
- **URL grau.** URL del lloc web on hi ha la informació acadèmica del grau
- **Crèdits grau.** Càrrega docent total del grau, mesurada en crèdits ECTS (un curs acadèmic complet té una càrrega de 60 crèdits ECTS). Per a alguns graus aquesta informació no està directament disponible

(Si un grau no té disponible informació detallada en format html, al seu lloc web, de la seva estructura acadèmica, les dades anteriors són les úniques que es consignen per al grau, en una sola fila del data set que conté valors buits per a la resta de camps que s'enuncien a continuació.)

- **Nom assig.** Nom d'una assignatura del grau
- **URL assig.** Adreça URL des d'on es pot obtenir informació detallada sobre l'assignatura. Aquesta informació, bé apunta a un document en format pdf, bé no està disponible.
- **Crèdits assig.** Càrrega de treball de l'assignatura expressada en crèdits ECTS
- **Tipus assig.** Tipus d'assignatura (obligatòria, optativa o projecte (treball final de grau))
- **Semestre assig.** Semestre del grau en què s'imparteix l'assignatura. Les assignatures optatives sovint s'assignen a un semestre arbitrari.
- **Menció assig.** En plans d'estudis que tenen mencions o especialitats, indica aquelles assignatures que són pròpies d'una menció determinada (és a dir, que no són cursades a totes les mencions). Per a les assignatures comunes, o aquelles de plans d'estudis sense mencions, conté cadenes buides.

(Si un grau té disponible informació detallada en format html, al seu lloc web, de la seva estructura acadèmica, totes els camps anteriors es consignen per a cada assignatura. Per tant, els camps **Nom grau**, **URL grau** i **Crèdits grau** es repliquen redundantment per a cada assignatura.)

Les dades s'han recollit a partir d'un procés de web scraping. Primerament s'ha fet un procés de web crawling del lloc web <https://www.upc.edu/ca/graus/> (Fig. 2) per a obtenir les url dels llocs web on la UPC consigna la informació acadèmica pública de cada grau que oferta.

UPC GRAUS

Graus 2018-2019

Mostra-ho tot

Arquitectura, Urbanisme i Edificació

Ciències Aplicades

- ▷ Grau en Ciència i Enginyeria de Dades Barcelona · FIB, ETSETB, FME
- ▷ Grau en Ciències i Tecnologies del Mar · Mencions: Ciències i Enginyeria del Mar / Tecnologies del Mar Barcelona, Vilanova i la Geltrú, Castelldefels · ETSECCPB, EPSEVG, ESAB
- ▷ Grau en Economia-Estadística (doble titulació interuniversitària UB-UPC) Barcelona · FME
- ▷ Grau en Enginyeria Física Barcelona · ETSETB
- ▷ Grau en Estadística (interuniversitari UB-UPC) Barcelona · FME
- ▷ Grau en Matemàtiques Barcelona · FME

Ciències i Tecnologies de la Salut

Disseny i Tecnologia Multimèdia

Fig. 2. Aparència del lloc web d'on cal obtenir les url dels llocs web dels diferents graus. [Font: Fragment de captura de pantalla <https://www.upc.edu/ca/graus/> realitzada el 27-10-2018]

A continuació s'ha fet un procés de web scraping de cadascuna de les pàgines anteriors per a obtenir la informació rellevant sobre cada grau. Els llocs web dedicats a cada grau (per exemple el de la Fig. 3) podien tenir estructures lleugerament heterogènies. Els que donaven informació sobre dobles titulacions impartides amb altres centres o per centres adscrits estaven enllaçats a altres llocs webs (els propis d'altres centres amb formats heterogenis que han impedit extreure'n informació sobre el seu pla d'estudis). Els dels graus definits únicament per l'UPC tenien per contra un format molt estructurat, que n'ha permès extreure fàcilment les dades d'assignatures). Les úniques variacions de format que presentaven aquests darrers llocs web eren la presència o no de mencions als plans d'estudi, la disponibilitat o no d'una URL d'informació addicional per a les assignatures llistades, i la disponibilitat o no de la càrrega total en crèdits ECTS del grau. Finalment cal dir que hi ha força estudis amb el mateix nom, oferts amb seus diferents i programes d'estudi diferents.

L'absència del data set de la informació d'assignatures corresponent a graus impartits per centres adscrits és fins i tot desitjable perquè en la seva pràctica totalitat corresponen a titulacions en l'àmbit de la gestió, i no pas en l'àmbit desitjat, que és el tècnic. Quant als graus de doble titulació, la seva estructura acadèmica no té perquè reflectir la política acadèmica de la UPC, puix que la seva estructura ha de ser de consens amb la de les altres institucions involucrades. Per tant, la seva absència no es greu si inicialment es vol analitzar les titulacions que han estat concebudes únicament segons els criteris acadèmics de la universitat.

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Informació per a

GRAUS ▾

MÀSTERS ▾

UPC ▸ GRAUS ▸ Enginyeria Informàtica

Grau en Enginyeria Informàtica

Facultat d'Informàtica de Barcelona (FIB)

El grau en Enginyeria Informàtica, acreditat amb excel·lència per l'AQU Catalunya, et proporcionarà els coneixements necessaris per concebre, dissenyar, desenvolupar, mantenir i gestionar sistemes, serveis, aplicacions i arquitectures informàtiques, per conèixer i aplicar la legislació necessària, així com expertesa en nous mètodes i tecnologies de l'àmbit de les TIC.

▼ Mostra el text complet ▼

Dades generals ▾

Accés ▾

Pla d'estudis ▴

Menció en Computació ▾

Primer quadrimestre

- ⓧ Física [↗](#)
- ⓧ Fonaments Matemàtics [↗](#)
- ⓧ Introducció als Computadors [↗](#)
- ⓧ Programació I [↗](#)

7.5
7.5
7.5
7.5

Segon quadrimestre

- ⓧ Estructura de Computadors [↗](#)
- ⓧ Matemàtiques I [↗](#)
- ⓧ Matemàtiques II [↗](#)
- ⓧ Programació II [↗](#)

7.5
7.5
7.5
7.5

Fig. 3. Aparença d'un lloc web (del Grau en Enginyeria Informàtica) on cal fer el procés de web scraping. [Font: Fragment de captura de pantalla <https://www.upc.edu/ca/graus/enginyeria-informatica-barcelona-fib> realitzada el 27-10-2018]

6. Agraïments

Les dades són dades públiques extretes del web propietat de la Universitat Politècnica de Catalunya. El web crawler emprat ha respectat en tot moment les indicacions del propietari manifestades al fitxer robots.txt.

La selecció, extracció i presentació de les dades en format csv és pròpia d'aquesta pràctica.

7. Inspiració

Soc professor de Propagació electromagnètica i de Circuits de microones als graus de La Salle Campus Barcelona – URL. Al llarg dels anys, ja sigui en claustres departamentals, en grups de treball per a la definició de nous estudis o la reforma dels existents, o en converses de cafè, s'ha parlat recurrentment de com s'havien d'organitzar els graus que s'hi imparteixen (tècnics també, i alguns coincidents), és a dir, de

- quin era el nombre de crèdits ECSTS que havien de tenir les assignatures,
- si aquest havia de ser fix o adaptar-se a la seva complexitat,
- si les assignatures optatives podien tenir creditatges menors i ser més abundants,

- si l'oferta d'assignatures optatives era adequada,
- si calia fer estudis amb molta optativitat (per tal que els alumnes se'ls adaptessin a les seves preferències) o estudis amb mencions o especialitats pre-definides (i poca o gens optativitat),
- quina havia de ser la política de reciclatge o compartició d'assignatures entre graus,
- si calia limitar el nombre d'assignatures (i augmentar-ne el creditatge) durant el primer curs per tal que els alumnes poguessin fer més fàcilment la transició del batxillerat a la universitat,
- quina havia de ser la càrrega/durada del treball/projecte final de grau,
- ...

Tenir dades estadístiques fiables de quines opcions han pres les universitats del mateix àmbit educatiu pot ser un factor a tenir en compte la propera vegada que calgui tornar a reflexionar sobre les qüestions anteriors, o altres de similars. El data set obtingut, a partir del qual es poden respondre moltes de (sinó totes) les qüestions anteriors (i moltes altres) per a la UPC, fóra un primer pas (caldria replicar el procés amb moltes altres universitats de l'àmbit tècnic) per a prendre decisions (o si més no per a fer argumentacions) basades en dades estadístiques rigoroses.

8. Llicència

El data set obtingut tindria en principi una circulació molt restringida a l'interior de la meua organització. Pel fet de dipositar-lo a github.com podria ser, no obstant això, accedit de manera més general per un nombre potencialment major d'usuaris per a fer-ne usos diferents al proposat.

Totes les llicències proposades a l'enunciat permeten als futurs usuaris l'ús i transformació dels continguts del data set. Donada la poca rellevància de les dades obtingudes (no corresponen per exemple a un estudi complet de tota l'oferta educativa tècnica d'un país) i la seva disponibilitat (són totes elles dades disponibles al lloc web de la UPC pel públic general), no sembla massa raonable imposar-hi restriccions d'ús o de cita.

Per tant, semblaria adequat publicar-les sota llicència CC0 1.0 Universal (Public Domain Dedication) amb què

- el data set i les dades que conté poden ser emprades lliurement (copiades, modificades i distribuïdes lliurement, fins i tot per a fins comercials, sense citar la font o demanar permís) per tothom,
- qui pugui fer ús de les dades no pot donar a entendre de cap de les maneres que jo, com a compilador del data set, dono suport a l'ús que en fa, i
- les dades s'ofereixen al domini públic sense cap garantia sobre la seva exactitud, i es declina qualsevol responsabilitat quant als usos que es puguin fer de les dades.

Fonts:

- <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>
- <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
- <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>
- <https://opendatacommons.org/licenses/odbl/summary/>

9. Codi

El codi s'ha generat amb Python 3.6. Consta dels elements següents:

- a. Classe `Temporitzador`. Classe que implementa un temporitzador que pot funcionar segons dos esquemes de retard:
 - i. Relatiu: s'assegura que hagi transcorregut un interval de temps mínim des de la darrera crida al temporitzador. A la primera crida no s'origina cap retard
 - ii. Absolut: origina un retard fix en ser invocat el seu mètode `espera()`.

S'ha programat amb dos esquemes de retard per tal de tenir més versatilitat a l'hora de programar els espais temporals entre peticions web. La versió actual del codi empra ambdós esquemes de retard.

- b. Funció `descarrega_pagina()`. Funció molt general que obté els continguts d'una url donada, realitzant un control d'errors (davant un error o situació no desitjada, la funció acaba de manera controlada i retorna un codi d'error). Per a errors associats amb problemes al servidor, permet reintents, però no per a problemes de connexió menys específics. La funció respecta les restriccions d'accés imposades al fitxer `robots.txt`.
- c. Funció `crawler_upc_graus()`. Funció que realitza un web crawling del lloc web <https://www.upc.edu/ca/graus/> per tal d'obtenir-ne, resseguint el codi html, les url dels llocs web de tots els graus oferts per la UPC.
- d. Funció `scraper_upc_graus()`. Funció que realitza el web scraping de cadascun dels llocs web obtinguts per la funció anterior. La funció s'adapta a una certa heterogeneïtat en els formats dels llocs web. Retorna un diccionari amb la informació acadèmica rellevant obtinguda de cada lloc. Per a graus realitzats per centres adscrits, o corresponents a dobles titulacions interuniversitàries, en què el lloc web de la UPC bàsicament apunta a un altre lloc web amb format molt heterogeni o a un document pdf, no se segueixen aquests enllaços i només es recupera la informació bàsica que proveeix la url de graus de la UPC.
- e. Programa principal. Empra les funcions `crawler_upc_graus()` i `scraper_upc_graus()`, així com la classe `Temporitzador` per a obtenir les dades rellevants de l'oferta de graus de la UPC, que desa a un fitxer de text amb format csv, `dades_graus_upc.csv`.

10.Data set

El data set obtingut, `dades_graus_upc.csv`, recopila la informació disponible al lloc web de graus de la UPC, per als 77 graus que oferta.

A partir d'aquest data set es poden començar a respondre preguntes com les que es mencionaven més amunt (`M2_951_Practical__Web_scrapper__exemples_d_us__v01.py`). Per exemple:

- a. El percentatge d'assignatures optatives que ofereix la UPC és aproximadament del 45% (respecte del total d'assignatures).
- b. Les distribucions de crèdits ECTS per a assignatures obligatòries, optatives i treballs finals de grau es poden veure a la Fig. 4.

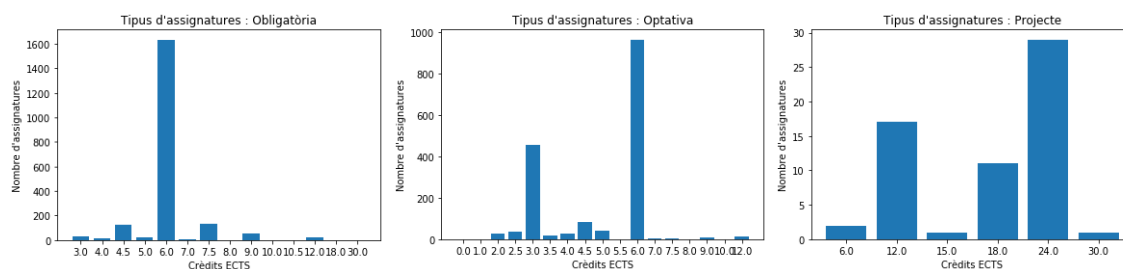

Fig. 4. Distribucions de crèdits ECTS per a assignatures obligatòries, optatives i projectes de fi de grau per als graus de la UPC.

Per tant, es pot observar com s'opta majoritàriament per assignatures de 6 crèdits ECTS tant a les assignatures obligatòries com a les optatives. A les optatives, però, hi ha molta oferta d'assignatures de creditatge meitat, que permeten molta versatilitat als alumnes per a configurar el seu itinerari d'optativitat emprant, si més no parcialment, assignatures de curta durada/continguts molt concrets. Per als treballs de fi de grau, s'opta per treballs que força dedicació a per a la majoria d'estudis.

C. ...

Bibliografia emprada i fonts consultades

A part de les fonts citades més amunt, s'han consultat les següents:

- R. Lawson, *Web Scraping with Python*, Packt Publishing, 2015
- L. Subirats i M. Calvo, *Web Scraping*, Universitat Politècnica de Catalunya, 2018
- Llocs web dels diferents mòduls emprats al programari
- <https://stackoverflow.com/>